

Werk- en Steungroep Kleuteronderwijs (WSK)

De kleuter is geen schoolkind

www.wsk-kleuteronderwijs.nl

Aan de leden van de Kamercommissie OCW met basisonderwijs in portefeuille

12 juni 2019

Geachte,

Gisteren besteedde het televisieprogramma *Nieuwsuur* aandacht aan het hoge en stijgende percentage laaggeletterde veertienjarigen.¹ Als oplossing werd uitsluitend genoemd: het nog vroeger beginnen met letterkennis- en/of leesles dan de afgelopen tijd het geval is geweest – ‘liever al in de kleuterklas’ (32:38) en ‘al in groep 1’ (32:50).

Niet of wel leesrijp

Het vervroegen van letterkennis- en/of leesles is rond 2000 begonnen en daarna versterkt. De WSK is ervan overtuigd dat hier de kern van het probleem ligt. Immers, letterkennis bijbrengen bij kleuters en leesles bij leerlingen die hiervoor psychologisch en neurologisch niet rijp zijn:

- kost onevenredig veel tijd en energie;
- verlaagt de leesprestaties;
- verlaagt het leesplezier.²

Omgekeerd, het is aangetoond dat kinderen die beginnen met lezen wanneer ze leesrijp zijn, binnen 40 uur kunnen lezen, en dat ook goed en graag doen.

Bevorderen van leesonderwijs óp het ontwikkelingsniveau van elke leerling

We geven u sterk in overweging om de aanbevelingen die in *Nieuwsuur* waren, niet op te volgen. Onze belangrijkste reden is dat de huidige problemen juist voortkomen uit het te vroeg beginnen: zo vroeg mogelijk beginnen zonder op de leesrijpheid van een leerling te letten is deel van het probleem en kan daarom geen deel zijn van de oplossing.

In plaats van onderwijs bóven het ontwikkelingsniveau hopen we dat u onderwijs zult bevorderen óp het ontwikkelingsniveau van elke leerling:

- Alleen een leerling die aantoonbaar leesrijp is³, krijgt leesles;
- Een leerling die op het leesdomein in psychologisch en neurologisch opzicht een kleuter is en dus niet leesrijp, krijgt voorwaardenscheppend leesonderwijs met klank- en vormspelletjes.

De WSK heeft eerder zowel over goed voorbereidende leesonderwijs⁴ als – naar aanleiding van het verzoek van een Kamerlid, namelijk mevrouw K. Straus – over het voorkómen van laaggeletterdheid vanaf het kleuteronderwijs⁵ geschreven.

We zijn altijd bereid deze brief mondeling of schriftelijk bij u toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

De kerngroep van de WSK

Noten

- 1 www.npostart.nl/nieuwsuur/11-06-2019/VPWON_1303162, 28:30 – 36:35.
- 2 Zo heeft het PIRLS-onderzoek van 2016 dat in Nederland en 60 andere landen is gehouden en in december 2017 is gepubliceerd (www.iea.nl/pirls-2016-release), onder meer dit laten zien:
 - Geen land besteedt zoveel tijd aan taalles, waaronder leesles, als Nederland: 363 uur per jaar; Rusland, waarvan de leesprestaties op plaats 1 staan, besteedt er 263 uur aan, 100 uur minder.
 - Op 'Leesprestaties' staat Nederland op plaats 20; met Frankrijk behoort ons land tot de sterkste dalers.
 - Op 'Leesplezier' staat Nederland op plaats 46 betreffende 'houdt erg veel van lezen' (24% van de leerlingen) en op plaats 1 betreffende 'houdt niet van lezen' (31% van de leerlingen).
- 3 Dit gebeurt al op veel scholen met de leesrijpheidstoets; zie www.npostart.nl/de-monitor/21-02-2016/KN_1676827, 13:25 – 14:20.
- 4 www.wsk-kleuteronderwijs.nl/wp-content/uploads/2018/07/2018-03-17-wsk-stuk-over-kleuters-en-geletterdheid-DEFINITIEF.pdf.
- 5 www.wsk-kleuteronderwijs.nl/kerngroep/het-voorkomen-van-analfabetisme/.